

ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Φωτιά της τέχνης, φωτιά ψυχής είναι τα δυό της μάτια· γεμάτα ποίηση και ζωή. Είναι ξεχείλισμα κάποιας δύναμης, κάποιου μυστήριου ή αρχής. Κάποιο αίνιγμα σταματημένο στη ματιά της σκεπάζει με περίσσιμ περιφάνεια έναν κόσμο δυνατό, άπειρο, αφάνταστο, μια ζωή ατέλειωτη, γεμάτη πάθη. Τόν σκεπάζει περήφανα κ' αίνιγματικά σου λέει: Σάν είσαι άξιος νοιώσε τον!

Η μεγάλη τέχνη είναι αλάκαιρη σαρκωμένη στην υπέροχη αυτή καλλιτέχνηδα· όπως ο καλλιτέχνης που ζωντανεύοντας ένα μάρμαρο, σαρκώνει σ' αυτό την ίδια του τη δύναμη.

Πιστή ιέρεια στο βωμό της τέχνης γονατισμένη στέκει μπροστά του πάντα. Τότε σ' αφίνει να νοιώσεις τη μεγάλη της δύναμη, την τελειότητά της.

Ο πόνος, ή χαρά, ή έρωτας, το μίσος, το γέλιο, το παράπονο, βρίσκουν εξιδανικευμένη την απόδοσή τους στην έκφρασή της, και μ' όλο το πλάτος του ξεχειλίζει βαθειά της το κάθε πάθος.

Η Κοτοπούλη δεν υποκρίνεται· ή ήρωίδα κάθε δράματος είναι αυτή ή ίδια. Ο πόνος της ήρωιδας είναι πόνος δικός της. Κ' οι λέξεις του συγγραφέα είναι δικιά της λόγια, που στη βαρεία μελωδική φωνή της βρίσκουνε το χρωματισμό του κάθε αισθηματός.

Ποιός δεν την είδε να ζωντανεύει τέλει την Ίριγένεια, και ποιός δεν πίστεψε κείνη τη στιγμή πως βρίσκεται στους πεθαμένους κόσμους, στα παλιά τα χρόνια;

Η δ. Κοτοπούλη είναι ή ιδανικιά τεχνίτριά της σκηνης.

Όλοι την ξέρουμε κι όλοι τη θαμάζουμε· σ' όλους μας χάρισε την ανατριχίλα και την ιερή συγκίνηση της μεγάλης τέχνης και μās πήρε σ' αντίλλαγμα ένα κομμάτι της καρδιάς μας αγάπη κι δόκλιση γεμάτη θαυμασμό.

Οι περιστάσεις του σημερινού μας θεάτρου μās κρατούνε μακριά την απόλαυση να βλέπουμε την καλλιτέχνηδα στο έγώ της. Πολύ σπάνια τη βλέπουμε τραγωδό τη δ. Κοτοπούλη, εκεί που αγκαλιάζει το τέλει της τέχνης και μās δείχνει αλάκαιρη τη δύναμή της. Όστοςο θα τη δούμε τέτοια, μεθαύριο στην τιμητική της. Διάλεξε ένα τέλει έργο, την «Ηλέκτρα»· αυτό το διάλεγμα μοιάζει με μια δυνατή διαμυρτυρία της τέχνης της, που τα έλαφρά έργα ζητήσανε να την παρασύρουν. Μα ή δύναμη της Κοτοπούλη είναι μεγάλη και περήφανη· βαθειά της μένει αλύγιστη σε ρόλους αταίριαστους μα γονατίζει σαίροντας μπροστά στη μεγάλη Τέχνη.

Την Κυριακή το βράδυ δίνει την τιμητική της με το υπέροχο έργο του Χόφμανσταλ, την «Ηλέκτρα». Έτσι, μās ετοιμάζει μια άληθινή ευτυχία. Θα την ξαναδούμε υπέροχη τραγωδό και μάλιστα στην «Ηλέκτρα».

Ολόκληρη τη γεμάτη πάθη ζωή της, που την κρύβει βαθειά της, θα την αφήσει να ξεχειλίζει όλο-τελα. Και σ' αυτό το ξεχείλισμα, στο μέταλο της φωνής της πύχει κάποιο θέλητρο κι άγρια γητειά και στη φωτιά των ματιών της θα δούμε ξαναγεννημένη την «Ηλέκτρα» την άληθινή.

Το τέλει της Τέχνης θα το δούμε τότε ολοφάνερα σαρκωμένο σ' αυτήν.

ΑΙΜΙΛΙΑ Μ. ΚΑΡΑΒΙΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ "ΗΛΕΚΤΡΑ," ΤΟΥ ΧΟΦΜΑΝΣΤΑΛ. — Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ Β' ΠΡΑΞΗΣ: ΧΡΥΣΟΘΕΜΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΧΡΥΣΟΘ. (άνυσηκωμένη). Πεθαμένος πιά ξένα! νεκρός! θαμένος στην ξένη τόπο. Σκοτωμένος και πατημένος απ' τ' άλογά του! Άχ, άγνώριστο το πρόσωπό του, λένε! Δεν το είδαμε ποτέ το πρόσωπό του! Άμα τον φανταζόμαστε, τον φανταζόμαστε παιδί. Κ' εΐτανε μεγάλος. Να μη μās πόθησε στο θάνατό του! Δεν μπόρεσα να του ρωτήσω, στεκόντανε όλοι δλόγυρα. Ήλέκτρα, πρέπει να πάμε να μιλήσουμε με τους ανθρώπους.

ΗΛΕΚ. (μόνη της). Τώρα πρέπει να το κάμουμε μεις.

ΧΡΥΣΟΘ. Ήλέκτρα, πάμε καί. Είναι δυό, ένας γέρος κ' ένας πολυ νεώτερος· άμα μάθουν πως εμείς είμαστε οι άδερφές, οι μαύρες άδερφές, θα μās τὰ πούνε όλα.

ΗΛΕΚ. Τι όφελει να μάθουμε περισσότερα; Ξέρουμε πως είναι πεθαμένος.

ΧΡΥΣΟΘ. Να μη μās φέρουνε ούτε λίγες τρίχες από τα μαλλιά του, ούτε λίγες τρίχες! Σα να μην είμαστε στον κόσμο πιά, εμείς τὰ δυο κορίτσια.

ΗΛΕΚ. Γι' αυτό πρέπει τώρα να δειξουμε πως είμαστε.

ΧΡΥΣΟΘ. Ήλέκτρα!

ΗΛΕΚ. Έμεις! Έμεις οι δυο πρέπει να το κάμουμε.

ΧΡΥΣΟΘ. Τι, Ήλέκτρα;

ΗΛΕΚ. Καλύτερα σήμερα, καλύτερα αυτή τη νύχτα.

ΧΡΥΣΟΘ. Τι, άδερφή;